

КОРОЛЕВА НАТАЛЕНА АНДРІАНІВНА

«ЛЕГЕНДИ СТАРОКИЇВСЬКІ»

Урок позакласного читання

***Наталена
Королева*** — дружина
Василя Короліва-
Старого.

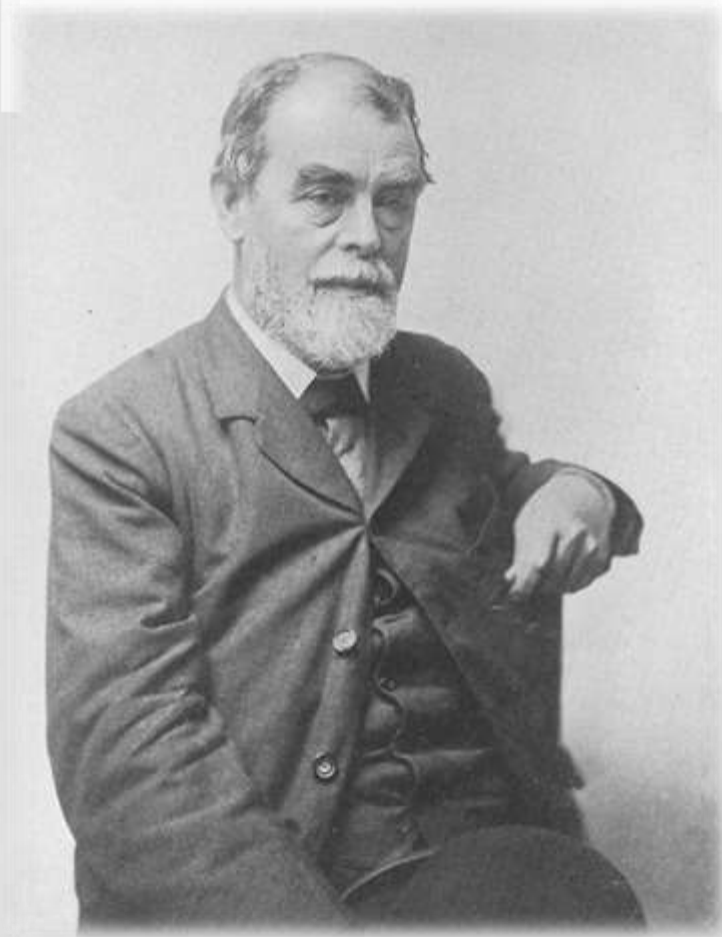
*Вони обоє завершили свій
життєвий і творчий
шлях у м. Мельник
(Чехія).*

*(Василь Королів-Старий.
«Потерчата»,
«Хуха-Моховинка»).*

*Навіть боги
не можуть
змінити
минуле.*

Агафон,
давньогрецький
поет

**Бог не може змінити
минуле, проте
історики можуть.
І, мабуть, саме тому,
що іноді вони
роблять цю послугу,
Бог терпить їхнє
існування.**

*Семюел Батлер,
англійський письменник*

Мета уроку:

- ознайомити учнів із життєвим і творчим шляхом Наталени Королевої;
- проаналізувати цикл творів «Легенди старокиївські»;
- зробити порівняльний аналіз легенди «Перунове прокляття» із літописними оповідями «Повісті минулих літ»;
- розвивати вміння аналізувати та систематизувати матеріал;
- виховувати в учнів патріотичні почуття на основі емоційного сприймання старовинних легенд про рідну землю.

ПОРТФОЛІО ПИСЬМЕННИЦІ *(ЗАПИСАТИ):*

При народженні

Кармен Фернанда Альфонса Естрелла Наталена
Дунін-Борковська

Народження

3 березня 1888 рік; монастир Сан Педро Де Карденья,
муніципалітет Кастрільйо-дель-Валь біля міста Бургос у
провінції Кастилія і Леон, Іспанія

Смерть

1 липня 1966 (78 років)
Мельник, Чехословаччина (тепер Чехія)

Національність

батько — поляк, мати іспанка

Мова творів

українська

Рід діяльності

письменниця

Напрямок

проза

Жанр

роман, повість, новели, оповідання

Творчий доробок:

Збірки легенд:

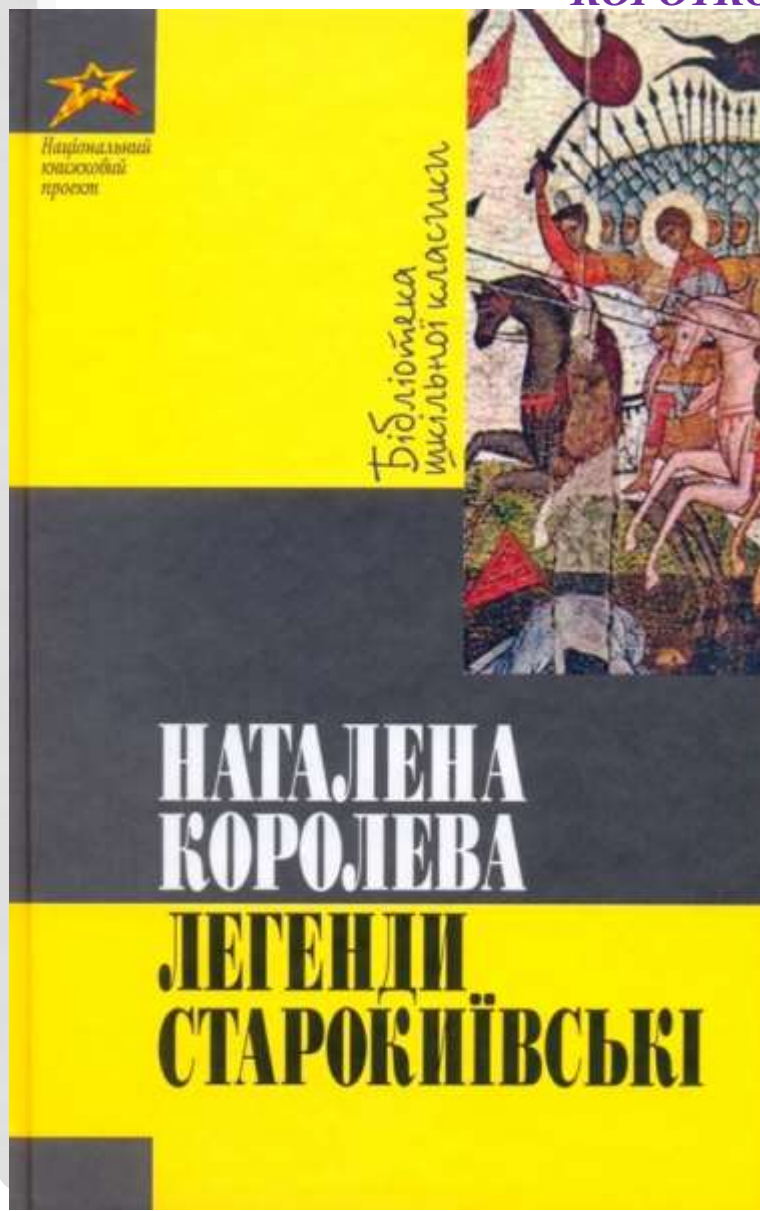
- «Во дні они» (1935),
- **«Легенди старокиївські» (1941—1943).**

Повісті:

- «1313» (1935),
- «Без коріння» (1936),
- «Предок» (1937),
- «Сон тіні» (1938),
- **«*Quid est veritas?*» (1961).**

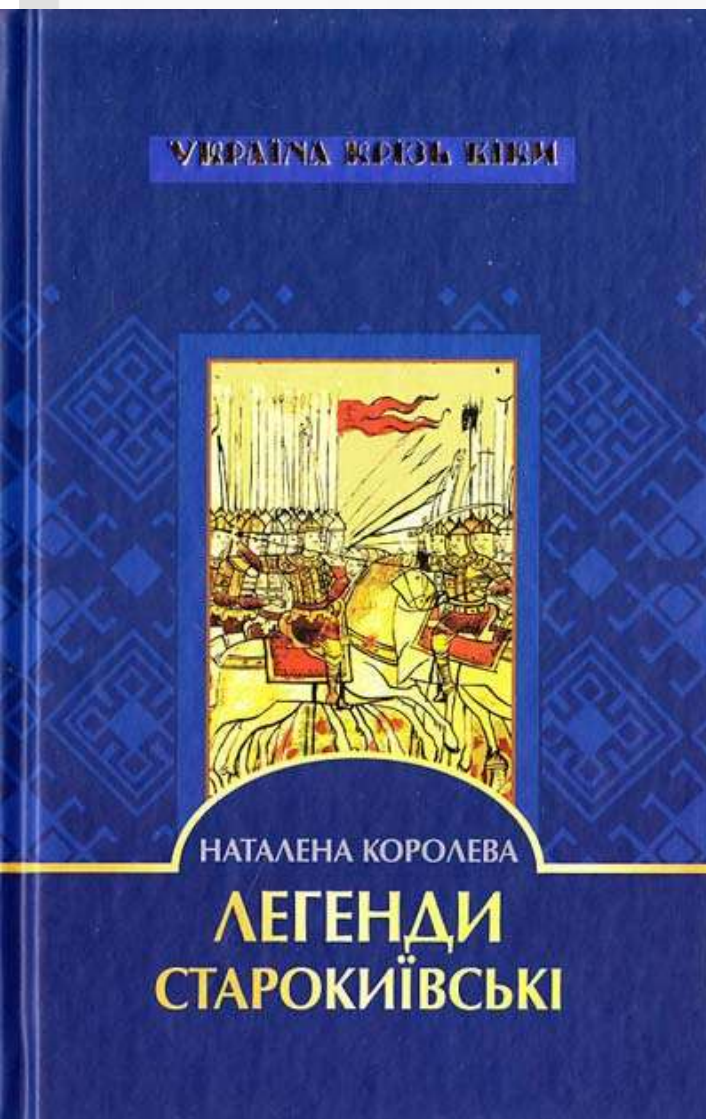
ІСТОРІЯ НАПИСАННЯ:

КОРОТКО ЗАНОТУВАТИ У ЗОШИТИ

Цикл «Легенди старокиївські» – це **25 легенд-оповідань**, написання яких було завершено на початку 40-х років минулого століття. А вже перша частина циклу з життя стародавнього Києва і Київської Русі була надрукована ще на початку 30-х років ХХ ст. у пражькому українському журналі «Пробоєм». 1942 року вони вийшли окремою книжкою у двох частинах з присвятою у першій частині: *«Мойому дружині В.Короліву-Старому, що вивів мене з інших далеких шляхів на шлях українського письменства, присвячую ці легенди. Авторка»*.

ТЕМАТИЧНИЙ ПОДІЛ ЛЕГЕНД:

- **Легенди скіфські,**
- **Легенди княжої Русі,**
- **Легенди, пов'язані з Києво-Печерським монастирем.**

ЗМІСТ:

Наталена Королева

Легенди старокиївські

1. «ОПОЙНИЙ ДИМ»
2. «ТАВРІЙСЬКА БАЙ»
3. «ЕКЛОГА»
4. «ВОЛОДИМИРОВЕ СРІБЛО»
5. «СВАНГІЛЬД-КНЯЗІВНА»
6. «АСКОЛЬДОВА МОГИЛА»
7. «ПУТЬ СПАСІННЯ»
8. «ТРИ МАРІЇ»
9. «МІСЯЧНА ПРЯЖА»
10. «ГОСТИНА»

ЗМІСТ:

11. «З ПОВІСТЕЙ ВРЕМЯНИХ ЛІТ»

12. «ПОХОРОН»

13. «СКИТСЬКИЙ СКАРБ»

14. «МЕЛЮЗИНА»

15. «НА ДЕЛОСІ»

16. «МИХАЙЛИК»

17. «НЕРУШИМА СТІНА»

18. «ШИНКАРІВНА»

19. «ПЕРУНОВЕ ПРОКЛЯТТЯ»

20. «НА ЯРОСЛАВОВОМУ ДВОРІ»

21. «СТУГНА»

22. «КИРИЛО КОЖУМ'ЯКА»

23. «БІСИ»

24. «ЯВЛЕНА ВОДА»

25. «ХРЕЩЕНИК ПОПА ІВАНА»

Більшість їх сюжетів — відомі («Аскольдова могила», «Перунове прокляття», «Стугна», «Кирило Кожум'яка», легенди про Феодосія Печерського, художника Аліпія та ін.), взята із староруського життя. Проходять через них герої біблійної і античної міфології, скандинавських саг, дії яких так чи інакше пов'язані з Києвом і Подніпров'ям. Лише дві останні легенди — «Явлена вода» і «Хрещеник Попа Івана» — тематично відступають від усього циклу, відтворюють події дещо пізніших часів.

ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ:

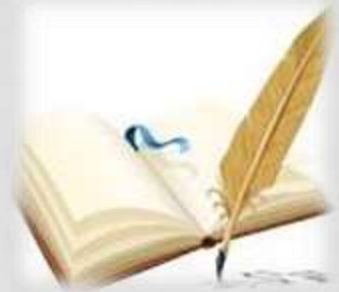

Легенда (від лат. *legenda* — те, що слід читати) фольклорний або літературний твір, що містить розповідь на фантастичну тему.

З усіх інших епічних жанрів легенда найближче стоїть до міфу, оскільки, як і в останньому, в ній ідеться про фантастичні події, проте, на відміну від міфу, в основі легенди лежить, хоча й щедро прикрашена вигадкою, розповідь про *реальні* історичні *події* та про *реальних* історичних *осіб*, які з тих чи інших причин запали в народну пам'ять.

ХАРАКТЕРНІ ОЗНАКИ ЛЕГЕНДИ:

- 1) легенди починаються з викладу змісту і закінчуються висновком, повчальним підсумком;
- 2) їх сюжети переважно одно- або малоепізодні;
- 3) композиційна і сюжетна неусталеність легенд, вільна форма зумовлюють часту імпровізацію оповіді;
- 4) теми, сюжети і персонажі легенди – розмаїті.

"ПЕРУНОВЕ ПРОКЛЯТТЯ"

Сюжет легенди:

1. Поверження Перуна.
2. Всеволод Ярославович приходить до «ясновидки Богдарки» – «щоб був я батькові за братів миліший. Мені щоб спадщину отчу дістати і над братами сісти».
3. Князь Ярослав Мудрий працює над «Руською правдою».
4. Князь Ярослав креслить плани храму Святої Софії.

Домашнє завдання:

Прочитати вибірково оповідання зі збірки «Легенди старокиївські»;

Прочитати трагікомедію І. Карпенка-Карого “Сто тисяч”

